

Bruxelles, den 3.5.2013
COM(2013) 255 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**EU's deltagelse i verdensudstillingen i 2015 i Milano "Feeding the Planet: Energy for
Life"**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

EU's deltagelse i verdensudstillingen i 2015 i Milano "Feeding the Planet: Energy for Life"

1. Indledning og baggrund

Verdensudstillingen 2015 finder sted i Milano fra den 1. maj til den 31. oktober 2015 under temaet "Feeding the Planet: Energy for Life". Denne udgave af verdensudstillingen er tænkt som et skridt på vejen mod en global debat om fødevarer og bæredygtighed og skal fungere som en platform for politiske drøftelser og politikinitiativer på dette område. Mere end 120 lande har allerede bekræftet deres deltagelse, hvilket afspejler det store engagement, som begivenheden genererer.

Der forventes samlet 20 mio. besøgende, og udstillingen er dermed en enestående mulighed for at informere og kommunikere med de europæiske (og internationale) borgere om de kritiske emner, der behandles under verdensudstillingen. Sideløbende lanceres der en internetudstilling, der er rettet mod 1 mia. internetbrugere, og som har til formål at sprede budskabet endnu mere.

Verdensudstillingerne har altid været store internationale begivenheder, hvor lande, private aktører og organisationer præsenterer og promoverer deres identitet, politik og resultater inden for rammerne af det pågældende tema. Denne verdensudstilling bliver mere end bare en kulturel begivenhed. Det bliver også en politisk begivenhed, hvor lande og internationale organisationer mødes for at drøfte de stadig vigtigere spørgsmål om fødevarer og bæredygtighed. EU bør derfor sigte mod at slå sin rolle som en vigtig aktør i den globale debat fast og udnytte muligheden for at etablere et givtigt samarbejde med andre aktører, både fra den offentlige og den private sektor.

EU-institutionerne har altid deltaget aktivt i de verdensudstillinger, der har fundet sted i Europa, og i størstedelen af dem, der er blevet afholdt i resten af verdenen. Rapporter fra EU's tidligere deltagelse viser desuden, at sådan en begivenhed kan have en vigtig indvirkning på borgernes opfattelse af og indstilling til EU.

På baggrund af disse overvejelser har Kommissionen aktivt undersøgt mulighederne for at deltage. Denne meddelelse, der baserer sig på en omfattende analyse af tidligere verdensudstillinger, opstiller planlagte mål, praktiske overvejelser og foreslåede metoder til at få mest ud af EU's deltagelse i verdensudstillingen i Milano i tæt samarbejde mellem Kommissionen, Europa-Parlamentet og andre interesserede EU-institutioner.

2. EU's deltagelse - mål og fordele

Formidling

Verdensudstillingen giver med sine potentielle millioner af besøgende mulighed for at fortælle om EU's nøgleresultater inden for fødevarer og bæredygtighed. Begivenheden finder sted i det sidste år i perioden for årtusindudviklingsmålene og i starten af perioden for rammen for tiden efter 2015, der omhandler målene om bæredygtig udvikling. EU bør fremhæve sit bidrag til og opfyldelse af disse mål og samtidig anskueliggøre, hvad fremtiden byder på af udfordringer, og hvordan EU har tænkt sig at takle dem.

Derudover er vi i 2015 midtvejs i gennemførelsen af Europa 2020-strategien, og verdensudstillingen er derfor den ideelle lejlighed til at udstille midtvejsresultaterne på de relevante områder, herunder hvad medlemsstaterne gennem deres samarbejde har opnået. Samtidig skal vi kommunikere målene for anden halvdel af Europa 2020-strategien ud og således fremme en positiv modtagelse og forståelse af EU-politikkerne.

Der et initiativ undervejs om at gøre 2015 til europæisk år for udviklingssamarbejde. Hvis det sker, bliver verdensudstillingen en fremragende kommunikationsplatform.

EU bør først og fremmest forsøge at sprede et klart og forståeligt budskab i Milano ved at samle de relevante EU-institutioners fælles mål inden for fødevarer og bæredygtighed. Derudover bør de deltagende EU-institutioner organisere konferencer og andre arrangementer med henblik på at dykke dybere ned i mere specifikke stridsspørgsmål.

Politikudvikling

Verdensudstillingen er en ideel mulighed for at skabe en åben og fremadrettet dialog med borgerne, og der er stort potentiale for fremtidig politikudvikling. Ud over at informere borgerne bør EU med sin deltagelse forsøge at skabe samspil og diskussion med de besøgende. Der vil på forhånd blive udpeget en række relevante spørgsmål, der kan have de besøgendes interesse, og som skal testes på fokusgrupper.

For yderligere at styrke verdensudstillingens funktion som katalysator for udvikling og problemløsning inden for "fødevarerforsyningsikkerhed", "fødevarerikkerhed", "bæredygtighed" og "fødevarer, fred og kultur" har organisatorerne udarbejdet et strategidokument, som generalkommissæren for verdensudstillingen 2015 den 10.10.2012¹ uddelte til landerepræsentanterne.

Der er tale om et levende dokument med to funktioner, der på den ene side skal munde ud i et manifest, som de besøgende skal underskrive for at engagere dem på et mere personligt plan, og som på den anden side skal skabe politisk vilje til at rykke den politiske dagsorden. Alle deltagerne skal bidrage til dette levende dokument under forberedelserne til verdensudstillingen, og Kommissionen kommer med en reaktion på det første udkast til strategidokumentet i løbet af 2013.

Uddannelse

Foruden at være af global relevans er de fire emner i strategidokumentet også af afgørende betydning for mange EU-politikker og påvirker således dagligt EU-borgernes liv. Problemstillingerne favner således bredt. Mens fødevarerforsyningsikkerhed, og herunder sult og underernæring, er et stort problem især i udviklingslandene, oplever Europa et stadigt stigende problem med overvægt og sygdomme relateret til overforbrug eller dårlige fødevalg.

Fødevarerikkerhed er inden for de sidste femten år blevet en central del af EU's politikker, som udgør en model for resten af verden. EU fødevarerstrategi udgør både forudsætningen for at kunne garantere borgernes og forbrugernes sikkerhed og det grundlag, som den europæiske fødevarerindustri omdømme og succes bygger på. Bæredygtighed er i stigende grad et vigtigt emne for borgere i både EU og resten af verden, da det bliver mere og mere afgørende, at vi bruger vores ressourcer mere effektivt, så vi kan sikre de kommende generationers velfærd og samtidig begrænse påvirkningen af miljøet og bevare de allerede begrænsede naturressourcer. Med det i mente bør EU's deltagelse også tage et uddannelsessigte og ikke kun fungere som en oplysningskampagne. EU bør fremlægge en løsningsorienteret strategi inden for fødevarer

¹ <http://www.padiglioneitaliaexpo2015.com/RLExpoImpaginatocompleto.pdf>

og bæredygtighed, således at borgerne kan foretage positive livsstilsændringer, for eksempel ved at begrænse madspild og vælge sundere madvarer.

3. Praktiske overvejelser

Udstillingsområdet ligger nordvest for Milano og dækker 1,1 mio. m². Området kommer til at kunne rumme 140 000 besøgende om dagen og bliver bygget langs to vinkelrette akser "Decumanus" (1,5 km) med ca. 70 udstillingsstande og "Cardus", der er forbeholdt de italienske udstillere.

Hele området bygges som en intelligent by i innovativt design og med den mest avancerede og fuldt ud interaktive teknologi (f.eks. *augmented reality* og sociale netværk), miljødesign, intelligent mobilitet, teknologi til håndtering af kødannelser, energieffektivitet og affaldsminimering og -genbrug. Designet og udførelsen af de forskellige bygninger kommer til at følge nogle strengt harmoniserede regler for at sikre sammenhæng.

Det er at foretrække, at EU er fysisk til stede under hele verdensudstillingen for at sikre størst indvirkning og fortsat dialog og kommunikation med de besøgende under hele begivenheden og samtidig styrke billedet af EU som en global politisk aktør.

De italienske organisatorer har tilbudt EU en udmærket placering i den italienske pavillon i Cardus-området foran Palazzo Italia og ved Lake Arena, hvor der skal afholdes store institutionelle og kulturelle arrangementer og underholdningsarrangementer. Det bliver det mest besøgte område under udstillingen, hvilket yderligere maksimerer effekten af EU's særlige udstillingsplads.

Der er foreløbigt afsat 1500 m² til EU. Der er tale om en treetagers bygning, hvoraf nederste etage skal bruges som udstillingslokale, førstesalen til møde- og konferencelokaler og andensalen til en tagterrasse. Da bygningen ligger tæt på Palazzo Italia, der har et conferencecenter, som EU også må bruge, er det muligt at holde både pladsbehovet og omkostningerne nede.

EU's tilstedeværelse i Cardus-området kunne suppleres med en mere generel tilstedeværelse samt digitale kommunikationsmidler til at skabe samspil og synergi med de virtuelle udstillinger og de forventede 1 mia. internetbesøgende. Verdensudstillingen i 2015 bliver meget anderledes end de tidligere verdensudstillinger på grund af dens meget innovative og teknologiske profil. De besøgende kan planlægge hele deres besøg og oplevelse på forhånd via internettet, apps og intelligent teknologi. Det bliver derfor helt afgørende at udvikle nye smarte måder at skabe samspil med og tiltrække besøgende på - både på og uden for EU's udstilling.

Budget

I betragtning af de nuværende budgetstramninger er det planlagt, at EU for at holde omkostningerne nede kun får 1500 m² til rådighed på verdensudstillingen i Milano, hvilket er halvdelen af den plads, der blev brugt i Hannover².

Det fysiske areal, som de italienske organisatorer har reserveret til EU-institutionerne, kræver et grundbudget på ca. 10 mio. EUR fordelt over 2014 og 2015. Verdensudstillingens fokus på landbrug og bæredygtighed taget i betragtning, kommer størstedelen af midlerne fra den berørte budgetkonto. Yderligere ressourcer bliver mobiliseret i 2015 til organisering af temaarrangementer og -udstillinger inden for rammerne af det planlagte budget.

² På Verdensudstillingen i Shanghai i 2010 havde EU fået en plads i den belgiske pavillon.

4. EU's deltagelse - foreløbige forslag

Det bliver helt afgørende at formidle et simpelt budskab med fokus på EU's vigtige rolle på fødevarerområdet. Vi ved fra tidligere udstillinger, at borgerne besøger adskillige pavilloner, men at de bruger ganske lidt tid på hver enkelt og kun husker et par af de overordnede idéer. Budskabet skal udtænkes med tanke på, at aktuelle problemstillinger kan nå at ændre sig fra nu og frem til 2015. Budskabet skal desuden være forståeligt for manden på gaden og ideelt set testes på fokusgrupper forud for udstillingen.

Ved at tjenestegrenene planlægger forskellige begivenheder, kan man dække flere forskellige EU-initiativer og –politikker om fødevarer og bæredygtighed:

- Emnerne er hovedsagelig rettet mod landbruget - en sektor som EU især gennem den fælles landbrugspolitik, men også gennem mange andre politikker, er meget involveret i. Det ville f.eks. være et interessant eksempel at følge op på resultatet af det internationale år for familielandbrug (2014) og se nærmere på andelsbevægelsen på landbrugsområdet med fokus på institutionsopbygning i udviklingslandene, især Afrika.
- Fødevarer er en af byggestenene i den europæiske økonomi: EU er verdens største eksportør af fødevarer, og fødevarerindustrien er den største fremstillingsindustri i EU. Den genererer en årlig indtægt på næsten 1 bio. EUR og skaber mere end 4 mio. arbejdspladser. EU's aktive tilstedeværelse ved verdensudstillingen er afgørende med henblik på at forme den politiske debat, mulige fremtidige strategier på området og derved yderligere fremme industriens konkurrence- og eksportevne.
- EU er verdens største yder af udviklingsbistand, og udstillingen giver mulighed for at vise europæerne og resten af verden omfanget af EU's handlinger inden for fødevarerforsynings- og ernæringsikkerhed i verdens mest sårbare egne. Udstillingen kommer til at rette et særligt fokus på problemerne med madspild. Mens hungersnød stadig er et stort verdensomspændende problem især i udviklingslandene, bliver 40 % af den mad, der produceres årligt til konsum på verdensplan, spildt. EU fører an på området og sigter mod at halvere mængden af den spiselige mad, der smides ud, inden 2020. Der er allerede iværksat særskilte indsatser i den retning med andre aktørers medvirken, og på verdensudstillingen bliver der mulighed for at fremlægge resultaterne og formidle vores bedste praksis.
- Mad er en del af vores fælles og mangeartede kulturarv og desuden et globalt symbol på den europæiske livsform. Det skyldes delvist de politikker, som EU har indført på afgørende områder inden for fødevarerikkerhed og –kvalitet. Især med hensyn til fødevarerikkerhed er EU med sin videnskabelige tilgang, der tager udgangspunkt i en klar skelnen mellem risikoanalyse og risikostyring, anerkendt som et foregangsbillede for resten af verden. Fødevarerikkerhed er i lyset af den klare forbindelse mellem mad og sundhed blevet endnu vigtigere i vores sundhedsbevidste samfund. Igen går EU foran i debatten og fremmer både gennem uddannelse og politikudvikling sundhedsstandarderne inden for ernæring og støtter sig desuden op ad både aktørernes aktive engagement og forbrugerinformationer.
- Miljømæssig bæredygtighed, som efterhånden er en prioritet på verdensplan og en kilde til stigende bekymring i vores samfund, er tæt knyttet til fødevareremater. EU's resultater inden for bæredygtig energi, især effektiv brug og bæredygtig produktion af energi, skal også fremhæves. I den sammenhæng kunne man undersøge indvirkningen af initiativet "Bæredygtig energi for alle", der blev søsat i 2012, på verdensudstillingens emner.

- Sluttelig giver verdensudstillingen rig mulighed for at bygge videre på EU's handlinger og resultater inden for forskning og udvikling, f.eks. ved at fremlægge resultaterne fra de F&U-projekter under EU's rammeprogrammer, som er relevante for den fremtidige fødevarer- og landbrugspolitik, ligeledes i forhold til udstillingens videnskabelige program.

Verdensudstillingen - kulturelle og videnskabelige arrangementer

Verdensudstillingen byder på en ekstraordinær chance for at organisere kulturelle og videnskabelige arrangementer (såsom konferencer, seminarer, midlertidige udstillinger, osv.) om de vigtigste EU-budskaber, og derved formidle budskabet bedst muligt og samtidig fremme borgerkontakten. Der er nødvendigt at planlægge den slags arrangementer i god tid på grund af budgetstramningerne og den medfølgende arbejdsbyrde.

Derudover kan man lægge de arrangementer, der allerede er planlagt for 2015, i Milano i stedet for steder.

Europa-Kommissionens Fælles Forskningscenter ligger desuden i Ispra, kun 60 km fra verdensudstillingen, og huser adskillige forsøgslaboratorier, herunder EU-referencelaboratorierne for materialer, der kommer i berøring med fødevarer og genetisk modificerede fødevarer og foderstoffer. Det Fælles Forskningscenter (JRC) udfører også forskning, der har tæt forbindelse med udstillingens tema, f.eks. vandforvaltning, klimaforandringer, arealanvendelse, ørkendannelse, biobrændsel, osv. Som en del af forberedelserne til verdensudstillingen er JRC på nuværende tidspunkt ved at bygge et nyt besøgscenter, der skal kunne rumme et stort antal besøgende. JRC stiller støtte og lokaler til rådighed for de institutioner, der ønsker at organisere ekspertarrangementer i Ispra i forbindelse med de andre arrangementer. Der kan for interesserede eksperter og forskere arrangeres transport fra udstillingsområdet til JRC's bygninger i Ispra.

5. Konklusion og videre forløb

Verdensudstillingen i Milano 2015 er en enestående mulighed for at styrke EU's rolle som en global aktør inden for udvikling af fremtidige initiativer om fødevarer og bæredygtighed og samtidig kommunikere med borgerne og oplyse dem om hidtidige resultater og fremtidige mål. Med henblik på at maksimere virkningen og være så synlig som muligt, er det bedst, at EU har sit eget udstillingsområde. De italienske organisatorer har stillet et sådant område til rådighed, som altså lejes af dem.

For at få mest ud af pengene bør forberedelsen af EU's deltagelse starte tidligt og tage højde for de nuværende budgetstramninger. I lyset af disse stramninger foreslår Kommissionen, at EU kun får halvdelen af den plads, der var til rådighed ved den sidste europæiske verdensudstilling i Hannover i 2000. Det kræver et grundbudget på ca. 10 mio. EUR fordelt over 2014 og 2015. Det bliver nødvendigt at mobilisere yderligere ressourcer i 2015 til organisering af temaarrangementer og -udstillinger inden for rammerne af det planlagte budget.

Kommissionen opfordrer Europa-Parlamentet og andre interesserede EU-institutioner til at tilslutte sig samarbejdet med Kommissionen, således at vi kan få mest muligt ud af verdensudstillingen og fremlægge en fælles EU-strategi og et sammenhængende politisk budskab over for offentligheden.

* * *